

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. liepos 19 d. (*)

„Direktyva 2006/112/EB – 56 straipsnio 1 dalies e punktas – 135 straipsnio 1 dalies f ir g punktai – Turto valdymo sandori? naudojant vertybinius popierius („portfelio valdymas“) atleidimas nuo mokes?io“

Byloje C-44/11

d?l *Bundesfinanzhof* (Vokietija) 2010 m. spalio 28 d. sprendimu, kur? Teisingumo Teismas gavo 2011 m. sausio 31 d., pagal SESV 267 straipsnio pateikto prašymo priimti prejudicin? sprendim? byloje

Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst

prieš

Deutsche Bank AG

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kur? sudaro kolegijos pirmininkas J. N. Cunha Rodrigues, teis?jai U. Lõhmus, A. Rosas (praneš?jas), A. Ó Caoimh ir A. Arabadjiev,

generalin? advokat? E. Sharpston,

pos?džio sekretor? R. ?ere?, administrator?,

atsižvelg?s ? rašytin? proceso dal? ir ?vykus 2012 m. kovo 1 d. pos?džiui,

išnagrin?j?s pastabas, pateiktas:

- *Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst*, atstovaujamos M. Baueregger,
- *Deutsche Bank AG*, atstovaujamo baristeri? P. Farmer ir P. Freund,
- Vokietijos vyriausyb?s, atstovaujamos T. Henze,
- Nyderland? vyriausyb?s, atstovaujamos C. M. Wissels ir M. K. Bulterman,
- Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb?s, atstovaujamos C. Murrell, padedamos R. Hill,
- Europos Komisijos, atstovaujamos C. Soulay ir L. Lozano Palacios bei B.-R. Killmann,

susipažin?s su 2012 m. geguž?s 8 d. pos?dyje pateikta generalin?s advokat?s išvada,

priima š?

Sprendim?

1 Prašymas priimti prejudicin? sprendim? pateiktas d?l 2006 m. lapkri?io 28 d. Tarybos

direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, p. 1) 56 straipsnio 1 dalies e punkto ir 135 straipsnio 1 dalies f ir g punktų išaiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Finanzamt Frankfurt am Main V-Höchst* (toliau – *Finanzamt*) ir *Deutsche Bank AG Zentrale/Steuerabteilung – Group Tax* (toliau – *Deutsche Bank*) pirmiausia dėl *Deutsche Bank* turto valdymo sandorių naudojant vertybinius popierius (toliau – portfelio valdymas) kvalifikavimo atleidžiant nuo pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM).

Teisinis pagrindas

Šveicarijos teisės aktai

3 Susiklostant bylos aplinkyboms Direktyvos 2006/112 56 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Kai toliau išvardintos paslaugos teikiamos asmenims, ?sisteigusiems už Bendrijos ribų, arba apmokestinamiesiems asmenims, ?sisteigusiems Bendrijoje, bet ne toje pačioje šalyje, kurioje ?sisteigęs paslaugą teikėjas, paslaugą teikimo vieta yra ten, kur paslaugas ?sigyjantis asmuo yra ?steigęs savo verslą arba turi nuolatinį padalinį, kuriam teikiamos paslaugos, arba, nesant tokios vietos, nuolatinį gyvenamoji vieta arba vieta, kur jis paprastai gyvena:

<...>

e) banko, finansiniai ir draudimo sandoriai, ?skaitant perdraudimą, išskyrus seifų nuomą;

<...>“

4 Pagal šios direktyvos 135 straipsnį:

„1. Sandoriai, kurių valstybės narės neapmokestina PVM:

a) draudimo ir perdraudimo sandoriai, ?skaitant su jais susijusias paslaugas, kurias teikia draudimo brokeriai ir draudimo agentai;

<...>

f) sandoriai, ?skaitant derybas dėl akcijų, turtinių teisių bendrovėse ar asociacijose, obligacijų ir kitų vertybinių popierių, išskyrus dokumentus, patvirtinančius nuosavybės teisę ? prekes, ir 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas teises ar vertybinius popierius, išskyrus sandorius dėl šių dokumentų valdymo ar saugojimo;

g) specialieji investiciniai fondai, kaip juos apibrėžia valstybės narės, valdymas;

<...>“

Vokietijos teisės aktai

5 2005 m. Pridėtinės vertės ?statymo (*Umsatzsteuergesetz 2005*, toliau – *UStG*), jo klostantis pagrindinis bylos aplinkyboms galiojusioje redakcijoje, 3a straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Jeigu 4 dalyje nurodytą kitą paslaugą gavėjas yra verslininkas, nukrypstant nuo 1 dalies kita paslauga laikoma suteikta ten, kur gavėjas vykdo savo veiklą. Tačiau jeigu kita paslauga suteikiama verslininko nuolatiniam padaliniiui, lemiamą svarbą turi šio padalinio vieta. Jei kitą 4 dalyje nurodytą paslaugą gavėjas nėra verslininkas, o jo gyvenamoji vieta arba buveinė yra trečiosios valstybės teritorijoje, kitos paslaugos laikomos suteiktos jo gyvenamojoje vietoje arba

buvein?je.“

6 Šio ?statymo 3a straipsnio 4 dalies 6 punkto a papunktyje nustatyta:

„Kitos paslaugos“ 3 dalyje pavartota prasme yra:

a) kitos 4 dalies 8 punkto a–h papunk?iuose ir 10 punkte nurodyt? r?ši? paslaugos bei kredit? ir kredit? garantij? valdymas <...>“

7 Pagal *UStG* 4 straipsnio 8 punkto e ir h papunk?ius:

„Nuo mokes?io atleidžiami 1 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti sandoriai:

<...>

e) prekybos vertybiniais popieriais sandoriai ir derybos d?l ši? sandori?, išskyrus vertybini? popieri? saugojim? ir valdym?;

<...>

h) investicini? fond? valdymas pagal Investavimo ?statym? (*Investmentgesetz*) ir apr?pinimo ?staig? valdymas pagal Draudimo prieži?ros ?statym? (*Versicherungsaufsichtsgesetz*);

<...>“

8 Finans? ministerijos pranešime, administracin?je normas aiškinan?ioje instrukcijoje, kuri n?ra privaloma teismams, nurodyta:

„*UStG* 3a straipsnio 3 dalis ir 4 dalies 6 punktas netaikomi nustatant turto valdymo sandori? viet?. Taip pat negalima tiesiogiai remtis Direktyvos 2006/112/EB 56 straipsnio 1 dalies e punktu, pagal kur? tam tikrais atvejais, susijusiais su „banko, finansiniais ir draudimo sandoriais“, paslaugos teikimo vieta nustatoma pagal paslaugos gav?jo gyvenam?j? arba verslo viet?. „Banko, finansiniai ir draudimo sandoriai“ yra Bendrijos teis?s s?vokos ir jas reikia taip aiškinti. Direktyvoje 2006/112/EB ir iki 2006 m. gruodžio 31 d. galiojusioje 1977 m. geguž?s 17 d. Šeštojoje Tarybos direktyvoje d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 9 sk., 1 t., p. 23) – neapibr?žta, kas tai konkre?iai yra. Ta?iau Direktyvos 2006/112/EB 135 straipsnio 1 dalies a–f punktuose <...> yra aiški? nurodym? d?l ši? s?vok? aiškinimo. Šiose nuostatose turto valdymas nenurodytas. Iš Direktyvos 2006/112/EB 56 straipsnio 1 dalies e punkto <...> taip pat nematyti, kad nuostata turi b?ti taikoma, be kita ko, kitiems banko, finansiniams ir draudimo sandoriams.

Vien „turto valdymo“ paslauga yra apmokestinama. *UStG* 4 straipsnio 8 punkto e papunktis, kuriame numatytas atleidimas nuo mokes?io, netaikomas, nes turto valdymas (portfelio valdymas) nepriskiriamas sandoriams, kuriems pagal min?tas nuostatas taikomos lengvatos. <...>“

Faktin?s pagrindin?s bylos aplinkyb?s ir prejudiciniai klausimai

9 2008 m. *Deutsche Bank* pats ir per dukterines bendroves teikė portfelio valdymo paslaugas privatiems klientams (investuotojams). Klientai (investuotojai) galiojo *Deutsche Bank*, atsižvelgiant į jį pasirinktą investicijų strategiją, valdyti vertybinius popierius savo nuožiūra ir be išankstinio šio kliento (investuotojo) nurodymo ir imtis visų priemonių, kurios atrodo esančios tikslingos valdant vertybinius popierius. *Deutsche Bank* buvo suteikti galiojimai disponuoti turto (vertybiniais popieriais) kliento (investuotojo) vardu ir sąskaita.

10 Klientai (investuotojai) turėjo kasmet mokėti atlygą, kurį sudarė iš viso 1,8 % valdomo turto vertės. Šis atlygis sudarė 1,2 % valdomo turto dydžio dalis už turto valdymą ir 0,6 % turto vertės dydžio dalis už vertybinių popierių pirkimą ir pardavimą. Šis atlygis taikytas ir už sąskaitos bei depozito tvarkymą ir emisijos priedą, sigijant investicines akcijas, skaitant jas *Deutsche Bank* valdomus fondus.

11 Atitinkamai kalendoriniu metu ketvirčio arba metų pabaigoje kiekvienas klientas (investuotojas) gaudavo ataskaitą apie turto valdymą ir turėjo teisę bet kuriuo metu nedelsiant nutraukti valdymo pavedimą.

12 Pateikdamas išankstinę PVM deklaraciją už iš anksto deklaruojamą laikotarpį, 2008 m. gegužės mėnesį, *Deutsche Bank* nurodė *Finanzamt*, kad jo turto valdymo naudojant vertybinius popierius paslaugos atleidžiamos nuo mokesčio pagal *UStG* 4 straipsnio 8 punktą, jeigu jos teikiamos klientams (investuotojams) nacionaliniame teritorijoje arba likusioje Europos Sąjungos teritorijoje. Ji taip pat manė, kad pagal *UStG* 3a straipsnio 4 dalies 6 punkto a papunktį šios paslaugos, kaip paslaugos klientams (investuotojams) trečiuosiose šalyse, neapmokestinamos.

13 *Finanzamt* atmetė šiuos argumentus ir 2009 m. balandžio 29 d. pateikė pranešimą apie iš anksto mokėtiną mokestį už mokestinį laikotarpį – 2008 m. gegužės mėnesį, kuriame turto valdymo naudojant vertybinius popierius sandorius suinteresuotiems klientams (investuotojams) laiką apmokestinamais ir neatleidžiamais nuo mokesčio.

14 *Deutsche Bank* pateiktas skundas dėl šio pranešimo buvo atmestas. Tačiau *Finanzgericht* (Finansų teismas) patenkino *Deutsche Bank* jame pareiktą ieškinį. *Finanzamt* paskui dėl *Finanzgericht* sprendimo padavė apeliacinį skundą *Bundesfinanzhof* (Federacinis finansų teismas).

15 Kilus abejonių, pirmiausia kvalifikuojant portfelio valdymą atsižvelgiant į atleidimą nuo PVM, *Bundesfinanzhof* nusprendė pateikti Teisingumo Teismui tokius klausimus prejudiciniam sprendimui priimti:

„1. Ar portfelio valdymas, kai apmokestinamasis asmuo už atlygą savo nuožiūra priima sprendimą pirkti ir parduoti vertybinius popierius ir šis sprendimas įgyvendina juos pirkdamas ir parduodamas, neapmokestinamas:

– tik kaip investicinių fondų valdymas bendrai keliems investuotojams pagal Direktyvos [2006/112] 135 straipsnio 1 dalies g punktą, arba taip pat

– kaip individualus portfelio valdymas pavieniams investuotojams pagal Direktyvos [2006/112] 135 straipsnio 1 dalies f punktą (su vertybiniais popieriais susiję sandoriai arba kaip derybos dėl tokių sandorių)?

2. Kokių reikšmę apibrėžiant pagrindinį ir papildomą paslaugą, turi kriterijus, kad papildoma paslauga klientams yra ne tikslas, o priemonė geriausiomis sąlygomis gauti pagrindinę paslaugą teikėjo paslaugą, atsižvelgiant į tai, kad papildomos paslaugos kaina apskaičiuojama atskirai ir jį

gali teikti trečiasis asmuo?

3. Ar Direktyvos [2006/112] 56 straipsnio 1 dalies e punktas taikomas tik šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalies a–g punktuose išvardytoms paslaugoms, ar ir turto valdymui naudojant vertybinius popierius (portfelio valdymas), net jeigu šis sandoris nepatenka į pastarosios nuostatos taikymo sritį?“

D?I prejudicini? klausim?

D?I antrojo klausimo

16 Savo antruoju klausimu, kur? reikia nagrin?ti pirmiausia, prašym? priimti prejudicin? klausim? pateik?s teismas klausia, koki? reikšm? nustatant, pirma, tokio portfelio valdymo, kaip antai nagrin?jamas šioje pagrindin?je byloje, už atlyg? teikiamos veiklos, kuri? vykdydamas apmokestinamasis asmuo savo nuoži?ra priima sprendimus pirkti ir parduoti vertybinius popierius ir ?gyvendina šiuos sprendimus pirkdamas ir parduodamas vertybinius popierius, pagrindin? paslaug? ir, antra, papildom? paslaug?, turi kriterijus, pagal kur? papildoma paslauga klientams yra ne tikslas, o tik priemon? geriausiomis s?lygomis gauti pagrindin? paslaugos teik?jo paslaug?, atsižvelgiant ? tai, kad papildomos paslaugos kaina apskai?iuojama atskirai ir j? gali teikti tre?iasis asmuo.

17 Iš anksto reikia pažym?ti, kad tokia portfelio valdymo veikla, kuri? pagrindin?je byloje vykdo *Deutsche Bank*, apima kelias dalis.

18 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo praktikos, kai sandor? sudaro jo dali? ir veiksm? daugetas, reikia atsižvelgti ? visas aplinkybes, kuriomis šis sandoris vyksta, siekiant nustatyti, viena vertus, ar jis apima dvi, ar daugiau atskir? paslaug?, ar vien? paslaug?, ir, kita vertus, ar pastaruoju atveju ši viena paslauga turi b?ti laikoma preki? tiekimu, ar paslaug? teikimu (šiuo klausimu žr., be kita ko, 2005 m. spalio 27 d. Sprendimo *Levob Verzekeringen ir OV Bank*, C-41/04, Rink. p. I-9433, 19 punkt? ir 2011 m. kovo 10 d. Sprendimo *Bog ir kt.*, C-497/09, C-499/09, C-501/09 ir C-502/09, Rink. p. I-1457, 52 punkt?).

19 Šiuo klausimu Teisingumo Teismo nusprend?, kad tuomet, kai viena paslaugos dalis turi b?ti laikoma kaip sudaranti pagrindin? paslaug?, o kita – papildom? paslaug?, kuri mokes?i? prasme vertinama taip pat kaip ir pagrindin? paslauga, laikytina, jog teikiama viena paslauga (žr. 2001 m. geguž?s 15 d. Sprendimo *Primback*, C-34/99, Rink. p. I-3833, 45 punkt? ir jame nurodyt? teismo praktik?).

20 Ta?iau primintina, kad apmokestinimo PVM tikslais viena paslauga gali b?ti ir esant kitoms aplinkyb?ms.

21 Taigi Teisingumo Teismas nusprend?, kad ir tuomet, kai dvi ar daugiau dali? ar veiksm?, kuriuos atlieka apmokestinamasis asmuo, yra taip glaudžiai susij?, jog objektyviai sudaro vien? ekonomiškai neskaidom? paslaug?, kuri? padalyti b?t? nenat?ralu, laikoma, kad teikiama viena paslauga (min?to Sprendimo *Levob Verzekeringen ir OV Bank* 22 punktas).

22 Atsižvelgiant ? šiuos svarstymus ir, siekiant naudingai atsakyti prašym? priimti prejudicin? klausim? pateikusiai teismui, manytina, kad min?tas teismas iš esm?s siekia išsiaiškinti, kaip PVM tikslais kvalifikuoti pagrindin?je byloje nagrin?jam? portfelio valdymo paslaug?, už atlyg? teikiam? veikl?, kuri? vykdydamas apmokestinamasis asmuo priima sprendimus pirkti ir parduoti vertybinius popierius ir ?gyvendina šiuos sprendimus pirkdamas ir parduodamas vertybinius popierius, ir, konkre?iai kalbant, nustatyti, ar ši veikla turi b?ti laikoma viena ekonomine paslauga.

23 Panašu, kad pagal šio sprendimo 18 punkte nurodytą teismo praktiką atsižvelgiant į visas aplinkybes, kuriomis teikiama ši portfelio valdymo paslauga, ji, viena vertus, iš esmės sudaro kliento (investuotojo) turto analizės ir priežiūros paslaugą derinai ir, antra vertus, vertybinių popierių pirkimo ir pardavimo paslaugą siaurąja prasme.

24 Aišku, šios dvi portfelio valdymo paslaugos sudėtinės dalys gali būti teikiamos atskirai. Iš tiesų klientas (investuotojas) gali pageidauti tik konsultavimo paslaugos ir pats nuspręsti ir sudaryti investicinius sandorius. Atvirkščiai, klientas (investuotojas), kuris pageidauja pats nuspręsti dėl vertybinių popierių pirkimo ir pardavimo sandorių sudarymo ir, bendriau kalbant, struktūrizuoti ir prižiūrėti savo turtą, bet nesudaro pardavimo ar pirkimo sandorių, dėl šių paskutiniųjų paslaugų gali kreiptis į agentą.

25 Tačiau paprastas klientas (investuotojas), kiek tai susiję su tokia portfelio valdymo paslauga, kurią pagrindinėje byloje teikia *Deutsche Bank*, ieško bent šios dviejų sudėtinė dalių derinio.

26 Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 30 punkte, valdant portfelio valdymo paslaugą iš priimtą sprendimą dėl geriausios vertybinių popierių pirkimo, pardavimo ar saugojimo strategijos nebūtų naudosis investuotojams, jei ši strategija nebūtų įgyvendinta. Be to, kiekvienu atveju tai ar ne pardavimo ir pirkimo sandoriai įvykdyti be išankstinės rinkos ekspertizės ir analizės, neturėtų jokios prasmės.

27 Taigi, teikiant šioje pagrindinėje byloje nagrinjamą portfelio valdymo paslaugą, šios dvi sudėtinės dalys yra ne tik neatskiriamos; be viso to, jas reikia vertinti vienodai. Iš tiesų jos viena kitai yra būtinos teikiant visą paslaugą, todėl negalima vieną laikyti pagrindine paslauga, o kitą – papildoma.

28 Todėl laikytina, kad minėtose sudėtinės dalys yra taip glaudžiai susijusios, jog, objektyviai vertinant, sudaro vieną ekonominę paslaugą, kurią skaidyti būtų nenatūralu.

29 Atsižvelgiant į prieš tai pateiktus svarstymus, į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad tokia portfelio valdymo paslauga, kaip antai nagrinėjama šioje pagrindinėje byloje, už atlygą teikiama veikla, kurią vykdydamas apmokestinamasis asmuo savo nuožiūra priima sprendimus pirkti ir parduoti vertybinius popierius ir įgyvendina šiuos sprendimus pirkdamas ir parduodamas vertybinius popierius, sudaro dvi sudėtinės dalys, kurios taip glaudžiai susijusios, jog, objektyviai vertinant, sudaro vieną ekonominę paslaugą.

Dėl pirmojo klausimo

30 Savo pirmuoju klausimu, kuri reikia nagrinėti antrą, prašymą priimti prejudicinį klausimą pateiktas teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies f ir g punktai turi būti aiškinami taip, kad portfelio valdymas, kaip nagrinėjamas šioje pagrindinėje byloje, atleidžiamas nuo PVM pagal šios nuostatą.

31 Kiek tai susiję su Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies f ir g punktuose numatyto atleidimu nuo mokesčio, konstatuotina, kad Direktyvoje 2006/112 „investicinių fondų valdymo“ srovoka neapibrėžta. Tačiau Teisingumo Teismas patikslino, kad sandoriai, kuriems taikomas Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies g punkte numatytas atleidimas nuo mokesčio yra tie, kurie būdingi kolektyvinio investavimo subjektų veiklai (2006 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Abbey National*, C-169/04, Rink. p. I-4027, 63 punktas).

32 Šiuo klausimu iš 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvos dėl statymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS),

derinimo (OL L 375, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 6 sk., 1 t., p. 139), iš dalies pakeistos 2002 m. sausio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/108/EB (OL L 41, p. 35), 1 straipsnio 2 dalies pirmosios pastraipos matyti, kad tokie subjektai vienintelis tikslas yra iš visuomenės pritraukto kapitalo kolektyvinis investavimas perleidžiamus vertybinius popierius ir (arba) kitą likvidų finansinį turtą, kurie veikia pasinaudodami rizikos paskirstymo principu ir kurių investiciniai vienetai savininkų pageidavimu yra tiesiogiai ar netiesiogiai atperkami ar išperkami už tų subjektų turtą.

33 Konkrečiai kalbant, kaip tai pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 14 ir 15 punktuose, turimi omenyje specialūs investiciniai fondai, kuriuose sukaupiama daug investicijų: jos investuojamos tam tikrus vertybinius popierius, kuriuos galima veiksmingai valdyti siekiant optimizuoti rezultatus, tik juos atskiros investicijos gali būti gana kuklios. Tokie fondai savo investicijas valdo savo vardu ir sąskaita, o kiekvienam investuotojui priklauso fondo dalis, bet ne pačios fondo investicijos.

34 Tačiau tokios paslaugos, kurias pagrindinėje byloje suteikė *Deutsche Bank*, iš esmės susijusios su vieno asmens turtu, kurio bendra vertė turi būti pakankamai didelė, kad jo valdymas būtų pelningas. Portfelio valdytojas kliento (investuotojo) vardu ir sąskaita perka ir parduoda kliento (investuotojo), kuris išsaugo nuosavybės teises ir skirtingus konkrečius vertybinius popierius visu sutarties galiojimo laikotarpiu ir jam pasibaigus, investicinius produktus.

35 Todėl šioje pagrindinėje byloje nagrinėjama *Deutsche Bank* portfelio valdymo veikla neatitinka „specialiųjų investicinių fondų valdymo“ sąvokos, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/112/135 straipsnio 1 dalies g punktą.

36 Kalbant apie šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalyje f punkte tvirtinto atleidimo nuo mokesčio apimtį, Teisingumo Teismas konstatavo, kad akcijų ir kitų vertybinių popierių sandoriai apima sandorius, vykdomus vertybinių popierių rinkoje, ir kad vertybinių popierių prekybą sudaro veiksmai, kuriais pakeičiama šalių teisinė ir finansinė padėtis (šiuo klausimu žr. 1997 m. birželio 5 d. Sprendimo *SDC*, C-2/95, Rink. p. I-3017, 72 ir 73 punktus ir 2012 m. liepos 5 d. Sprendimo *DTZ Zadelhoff*, C-259/11, 22 punktą).

37 „Sandoriai, susiję su akcijomis“, kaip tai suprantama pagal šiuos nuostatus, reiškia sandorius, kuriais galima sukurti, pakeisti ar panaikinti su vertybiniais popieriais susijusias šalių teises ir pareigas (žr., be kita ko, 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *CSC Financial Services*, C-235/00, Rink. p. I-10237, 33 punktą ir minėto Sprendimo *DTZ Zadelhoff* 23 punktą).

38 Kaip konstatuota šio sprendimo 23 punkte, šioje pagrindinėje byloje nagrinėjamo portfelio valdymo paslaugą iš esmės sudaro dvi sudėtinės dalys, t. y. pirma, kliento (investuotojo) turto analizė ir priežiūros paslauga ir, antra, vertybinių popierių pirkimo ir pardavimo paslauga.

39 Nors vertybinių popierių pirkimo ir pardavimo sandoriams gali būti taikomas Direktyvos 2006/112/135 straipsnio 1 dalyje f punktas, taip nėra turto analizės ir priežiūros sandorių atveju, nes teikiant turto analizės ir priežiūros paslaugą nebūtinai sudaromi sandoriai, kuriais galima sukurti, pakeisti ar panaikinti su vertybiniais popieriais susijusias šalių teises ir pareigas.

40 *Deutsche Bank* ir Europos Komisija mano, kad šioje pagrindinėje byloje nagrinėjamos portfelio valdymo paslaugos esmė yra sudaromas vertybinių popierių pirkimo ir pardavimo sandoris, ir dėl šios priežasties minėta paslauga turi būti atleidžiama nuo PVM pagal Direktyvos 2006/112/135 straipsnio 1 dalies f punktą. Tačiau *Finanzamt*, kaip ir Vokietijos, Nyderlandų ir Jungtinių Karalystės vyriausybės, mano, kad jai reikia vertinti kaip analizės ir priežiūros paslaugą, kuri negali būti atleista nuo mokesčio, kaip numatyta šioje direktyvoje.

41 Ta?iau, iš sprendimo 27 punkto matyti, kad negalima laikyti, jog vienos šios paslaugos sud?tin?s dalys sudaro pagrindin? paslaug?, o kitos – papildom?. Iš ties? šias dalis reikia vertinti vienodai.

42 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, jog formuluot?s, vartojamos Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalyje nurodytiems neapmokestinimo atvejams apibr?žti, turi b?ti aiškinamos griežtai, nes šie neapmokestinimo atvejai yra bendro principo, pagal kur? PVM taikomas kiekvienam apmokestinamojo asmens už atlyg? atliekamam paslaug? teikimui, išimtis (žr., be kita ko, 2003 m. lapkri?io 20 d. Sprendimo *Taksatorringen*, C-8/01, Rink. p. I-13711, 36 punkt? ir min?to Sprendimo *DTZ Zadelhoff* 20 punkt?).

43 Taigi atsižvelgiant ? tai, kad PVM tikslais galima atsižvelgti tik ? vis? min?t? paslaug?, jai negali b?ti taikomas Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies f punktas.

44 Tok? aiškinim? patvirtina Direktyvos 2006/112 bendra strukt?ra. Iš ties?, kaip teigia Vokietijos ir Nyderland? vyriausyb?s, tuomet, kai specialius investicinius fondus valdo specialios valdymo bendrov?s, atleistos nuo mokes?io pagal Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies g punkt?, tai yra turto, kur? sudaro vertybiniai popieriai, valdymo forma. Jei ši turto valdymo forma naudojant vertybinius popierius jau yra atleista nuo mokes?io, kiek tai susij? su Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies f punkte numatyta prekyba vertybiniais popieriais, nebuvo b?tina nustatyti jos apmokestinimo pagal min?tos direktyvos 135 straipsnio 1 dalies g punkt?.

45 Pagaliau konstatuotina, kad mokes?io neutralumo principas šios išvados nepaneigia. Kaip pažym?jo generalin? advokat? savo išvados 60 punkte, šis principas neleidžia išpl?sti atleidimo nuo mokes?io taikymo srities, nesant tuo tikslu aiškiai suformuluotos nuostatos. Iš ties? min?tas principas n?ra ir pirmin?s teis?s norma, kurioje gali b?ti nustatytos atleidimo nuo mokes?io teis?tumo s?lygos, tai yra aiškinimo principas, kuris turi b?ti taikomas kartu su principu, pagal kur? atleidimas nuo mokes?io aiškinamas siaur?ja prasme.

46 Atsižvelgiant ? tai, kas pasakyta, ? pirm?j? klausim? reikia atsakyti, kad Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies f ar g punktai turi b?ti aiškinami taip, kad toks portfelio valdymas, kaip nagrin?jamas pagrindin?je byloje, neatleidžiamas nuo PVM pagal ši? nuostat?.

D?l tre?iojo klausimo

47 Tre?iuoju klausimu prašym? priimti prejudicin? klausim? pateik?s teismas klausia, ar Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punktas turi b?ti aiškinamas taip, kad jis taikomas tik šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalies a–g punktuose išvardytoms paslaugoms, ar jis taip pat taikomas portfelio valdymui, net jei šiam sandoriui ši nuostata netaikoma.

48 Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punkte nustatoma, kad, kiek tai susij? su banko, finansiniais ir draudimo sandoriais, ?skaitant perdraudim?, išskyrus seif? nuom?, teikiant paslaugas asmenims, ?sisteigusiems už Bendrijos rib?, arba apmokestinamiesiems asmenims, ?sisteigusiems Bendrijoje, bet ne toje pa?ioje šalyje, kurioje ?sisteig?s paslaug? teik?jas, paslaug? teikimo vieta yra ten, kur paslaugas ?sigyjantis asmuo yra ?steig?s savo versl? arba turi nuolatin? padalin?, kuriam teikiamos paslaugos, arba, nesant tokios vietos, nuolatin? gyvenamoji vieta arba vieta, kur jis paprastai gyvena.

49 Atsižvelgiant ? šios nuostatos formuluot?, ja siekiama nustatyti banko, finansini? ir draudimo sandori?, ?skaitant perdraudim?, paslaug? teikimo viet?. Šiuo klausimu min?toje nuostatoje nepateikiama jokia nuoroda ? Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a–g punktuose išvardytas paslaugas. Ta?iau joje numatoma viena išimtis, b?tent seif? nuoma.

50 *Deutsche Bank, Finanzamt, Nyderland?* ir Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb?s bei Komisija mano, kad Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punkto taikymo sritis negali b?ti apribota šios direktyvos 135 straipsnio 1 dalies a–g punktais.

51 Vokietijos vyriausyb?, remdamasi 2009 m. spalio 22 d. Sprendimo *Swiss Re Germany Holding* (C-242/08, Rink. p. I-10099) 31 ir 32 punktais, teigia priešingai. Jos manymu, Teisingumo Teismas šiame sprendime nusprend?, kad, siekiant palaikyti tinkam? PVM bendros sistemos veikim? ir vienod? aiškinim?, s?vokos „draudimo sandoriai“ ir „perdraudimo sandoriai“, nustatytos Šeštojoje direktyvoje 77/388 ir kurios sutampa su Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punkte ir Direktyvos 2006/112 135 straipsnio 1 dalies a punkte apibr?žtomis s?vokomis, n?ra apibr?žtos skirtingai, atsižvelgiant ? tai, ar jos taikomos pagal vien? nuostat?, ar kit?. Šis svarstymas pagal analogij? turi b?ti taikomas „finansiniams sandoriams“.

52 Ta?iau, kaip generalin? advokat? pažym?jo savo išvados 69 punkte, min?to Sprendimo *Swiss Re Germany Holding* motyvai susij? su tuo, kad Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punkte ir jos 135 straipsnio 1 dalies a punkte, kiek tai susij? su draudimu, vartojamos iš esm?s tapa?ios s?vokos, b?tent: viename – „draudimo sandoriai, ?skaitant perdraudim?“, o kitame – „draudimo ir perdraudimo sandoriai“.

53 Ta?iau tarp „banko“ ir „finansini?“ sandori?, kurie nurodomi šios direktyvos 56 straipsnio 1 dalies e punkte, ir kurio nors sandorio, ?vardyto jos 135 straipsnio 1 dalies b–g punktuose, jokio panašaus ryšio n?ra. N? vienoje iš ši? dviej? paskutini? nuostat? nevartojamas terminas „banko“ arba „finansini?“. Min?tuose punktuose išvardyti sandoriai yra finansinio pob?džio; tarp j? yra ir t?, kuriuos gali ?vykdyti bankai, ta?iau ne tik jie. Be to, jie toli gražu nesudaro išsamaus sandori?, kuriuos gali ?vykdyti bankas, arba kurie gali b?ti laikomi „finansiniais“, s?rašo.

54 Tiek, kiek pagrindin?je byloje nagrin?jamas *Deutsche Bank* portfelio valdymas yra finansin? paslauga ir Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punktas negali b?ti aiškinamas siaur?ja prasme (šiuo klausimu žr. 1996 m. rugs?jo 26 d. Sprendimo *Dudda*, C-327/94, Rink. p. I-4595, 21 punkt? ir min?to Sprendimo *Levob Verzekering* ir *OV Bank* 34 punkt? ir jame nurodyt? teismo praktik?), laikytina, kad šiai veiklai, kaip finansiniam sandoriui, netaikomas Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punktas.

55 Atsižvelgiant ? tai, kas pasakyta, ? tre?i?j? klausim? reikia atsakyti, kad Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punktas turi b?ti aiškinamas taip, kad jis taikomas ne tik min?tos direktyvos 135 straipsnio 1 dalies a–g punktuose nurodytoms paslaugoms, bet ir turto valdymo naudojant vertybinius popierius paslaugoms.

D?I bylin?jimosi išlaid?

56 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. Toki? portfelio valdymo paslaug?, kaip antai nagrin?jama šioje pagrindin?je byloje, už atlyg? teikiam? veiki?, kuri? vykdydamas apmokestinamasis asmuo savo nuoži?ra priima sprendimus pirkti ir parduoti vertybinius popierius ir ?gyvendina šiuos sprendimus pirkdamas ir parduodamas vertybinius popierius, sudaro dvi sud?tin?s dalys, kurios taip glaudžiai susijusios, jog, objektyviai vertinant, sudaro vien? ekonomin? paslaug?.**
- 2. 2006 m. lapkri?io 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB d?l prid?tin?s vert?s mokes?io bendros sistemos 135 straipsnio 1 dalies f ar g punktai turi b?ti aiškinami taip, kad turto valdymas naudojant vertybinius popierius, kaip nagrin?jamasis pagrindin?je byloje, neatleidžiamas nuo PVM pagal ši? nuostat?**
- 3. Min?tos Direktyvos 2006/112 56 straipsnio 1 dalies e punktas turi b?ti aiškinamas taip, kad jis taikomas ne tik min?tos direktyvos 135 straipsnio 1 dalies a–g punktuose nurodytoms paslaugoms, bet ir turto valdymo naudojant vertybinius popierius paslaugoms.**

Parašai.

* Proceso kalba: vokie?i?.